

Podpora převratů jako za studené války, ale hnutí Tálibán se Washingtonu vymstilo

- CZ24 News | 21. června 2023

USA: Ve Sněmovně reprezentantů byla v úterý prosazena legislativa, která by do zákona kodifikovala schopnost amerických speciálních sil vyzbrojit nepravidelné síly pro válčení v nestabilních regionech. Předkladatelé návrhu to prezentují jako nástroj k odstranění konkurentů, jako je Rusko a Čína. Tyto aktivity však na Ukrajině zatím nelze provádět.

Podvýbor pro zpravodajské a speciální operace hlasováním předložil návrh legislativy k posouzení, až výbor pro ozbrojené služby bude nyní schvalovat zákonné financování národní obrany pro rok 2024 neboli National Defense Authorization Act, NDAA. Předseda podvýboru Jack Bergman, (republikáni za stát Michigan), před hlasováním řekl, že formulace „kodifikuje současnou část 1202 k podpoře speciálních operací NDAA pro neregulérní válčení, jež bylo formulováno ve fiskálním roce 2018, aby mohlo pokračovat úsilí Spojených států ve strategickém úsilí o vybudování schopnosti vzdorovat a čelit agresi ze strany států, jako je Rusko a Čína.

Provizorní znění paragrafu 1202, které bylo poprvé ustanoveno v roce 2018 v reakci na podporu Moskvy separatistům na Ukrajině, umožňuje americkým speciálním silám vyzbrojovat nevládní jednotky pro neregulérní (dle mezinárodního práva – bez vyhlášení války) válčení / povstalecké jednotky v jiných zemích. Platnost ustanovení, které bylo dosud z velké části využíváno pro operace jako shromažďování zpravodajských informací, vyprší v roce 2025. Kromě kodifikace oprávněných osob a/nebo orgánů pro tyto přísně tajné operace do zákona by návrh znění zvýšil rozpočet sekce 1202 na fiskální rok 2024 na 25 milionů dolarů, z 15 milionů v letošním roce.

Sněmovna se poprvé pokusila institucionalizovat aktivity podle § 1202, když minulý rok schválila svou verzi NDAA, ale Kongres od tohoto ustanovení upustil poté, co se Senát dohodl na konečném návrhu zákona. Ruben Gallego z Arizony v té době předsedal podvýboru pro speciální operace.

„Došlo k určitému zmatku ohledně toho, zda by to mohlo potenciálně způsobit šedou zónu, pokud jde o operace na místech, jako je Ukrajina,“ řekl Gallego po hlasování. „Myslel jsem, že je to velmi jasné. Domníval jsem se, že to není problém. Nemyslím si, že to byla taková změna oproti minulosti, pokud vůbec k nějaké změně došlo. Jen to chci udělat natrvalo,“ dodal Gallego.

Finanční plán NDAA pro rok 2018, který jako první definuje tyto úřady, stanoví, že neregulérní válčení nesmí převyšovat „tradiční ozbrojený konflikt“.

Toto ustanovení přimělo Pentagon, aby pozastavil aktivity podle § 1202 na Ukrajině, když ji Rusko napadlo. „The Washington Post“ v únoru uvedl, že Pentagon lobbuje v Kongresu, aby upravil formulaci o „tradičním ozbrojeném konfliktu“, aby umožnil obnovení těchto aktivit na Ukrajině. Formulace Sněmovny však není totožná s úpravou požadovanou Pentagonem. „Neříkám, že jsme úplně proti, ale myslím, že je to něco, na čem musíme pracovat,“ řekl Gallego. „Nemohli jsme s tím jen tak začít, jakmile to požadovali, aniž bychom provedli řádný jurisdikční rozbor, možná bychom na to udělali studii, a ne to odsouhlasit tak rychle.“

I bez úpravy původního ustanovení Katherine Ebrightová – poradkyně z „Brennan Center for Justice“ na New York University – řekla, že kodifikování orgánů dle sekce 1202 by mohlo ztížit dohled Kongresu. „Kongres má vliv na to, jak je pravomoc využívána, a může relativně snadno změnit legislativní text, přidat omezení nebo zlepšit režim dohledu,“ řekla Ebrightová. „Kodifikování

pravomocí by nerozšířilo rozsah toho, co může Pentagon dělat jako právní záležitost, ale snížilo by to vliv Kongresu a mohlo by uvolnit politická omezení ohledně toho, jak Pentagon řídí programy dle § 1202 a podává zprávy zákonodárcům.”

Poznamenala, že § 1202 je odvozen od podobného ustanovení, § 127e, který Pentagon použil k rozšíření protiteroristických operací po celém světě bez povolení Kongresu. „Největší obavy mám z toho, že § 1202 bude použit podobným způsobem k provádění kinetických operací proti Rusku, Číně, Íránu nebo jejich zástupcům prakticky bez dohledu Kongresu a přesně s nulovou veřejnou transparentností nebo debatou,“ řekla Ebrightová. „Samozřejmě, použití § 1202 k nepovoleným bojovým akcím by bylo nejen nezákonné; neslo by to také značné riziko vojenské eskalace.“

Lze se domnívat, že v USA dochází k jistému mocenskému boji mezi vlivovými a silovými složkami. Je známá historie s podporou zahraničních uskupení jako Tálibán v Afghánistánu nebo Contras v Hondurasu, převrat v Chile či s přímou invazí jako na Kubě v Zátocě svini v roce 1961. Je zajímavé, že takto veřejně byly a jsou diskutovány zpravodajské aktivity na Ukrajině a připravenost provádět zde další utajené operace. Tyto operace někdy zabezpečovalo ministerstvo obrany, tedy Pentagon, jindy byly financovány či prováděny tajnou službou CIA. A právě to, že se nediskutuje o utajených operacích obecně, ale pouze o povolení pro Pentagon, by mohlo nasvědčovat tomu, že Pentagon začal „lovit“ v pro něj zatím nepřístupných vodách.

AUTOR: Milan Váňa

[ZDROJ](#)